

1. mars 2018

Til Klima- og miljødepartementet

Høringssvar angående jakttid på ulv innenfor og utenfor ulvesonen

WWF og Foreningen Våre Rovdyr viser til brev fra Klima- og miljødepartementet datert 5. desember 2017 med referanse 17/343-72 angående oppfølging av anmodningsvedtak om å vurdere lik jakttid for ulv i og utenfor sonen.

De undertegnede er sterkt imot de planlagte endringene av rovviltforskriften som tilsier en utvidelse av fellingstiden fra 25. september - 30. april. Vi har følgende hovedbegrunnelser:

Det er ikke presisert i anmodningskravet fra Stortinget at man må utvide jakttiden utenfor sonen for å gjøre jakttiden lik - slik KLD foreslår. Man bør derfor heller korte *ned* jakttiden utenfor sonen, slik at den blir *lik* jakttiden innenfor sonen. Videre er det *ikke* sikret at lisensfellingene ikke ville berøre valper og dermed stride mot *ynkletidsfredningen*, ei heller at det ikke ville skytes *genetisk viktige individer!*

Selv om KLD understreker flere steder i høringsbrevet at en viktig forutsetning for forlengelse av lisensfellingsperioden utenfor ulvesonen er at det identifiseres etablering av ulvepar og valpekull før fellingen gjennomføres, unnlater KLD å utdype nærmere hvordan man skal ivareta at eventuelle reproduserende ulvepar blir oppdaget i god tid og at det unngås at drektige dyr eller dyr med valper felles! Det er etisk uholdbart å etablere en jakttid som risikerer å tangere med yngletidsperioden, og sette ekstra sårbare dyr i en utsatt situasjon!

Vi vil her henviser til uttalelsen fra Rådet for dyreetikk om felling av ulv i yngletiden, publisert i februar 2017. Da vurderte KLD å forlenge fellingsperioden innenfor ulvesonen. Rådet for dyreetikk var tydelige på at fellingsperioden for ulv burde være fra og med 1. januar til og med 15. februar både innenfor og utenfor ulvesonen. Rådet understreket at «*Dagens praksis med felling av høydrektige dyr og dyr med unger bør opphøre for alle arter, fremfor å tillate det for nye.*»

I denne forbindelse vil vi gjøre oppmerksom på at under punkt 4 hevder KLD at departementet vil vurdere en endring i kommentarene til § 10 i rovviltforskriften ift. slutt-tidspunktet av lisensfelling

utenfor ulvesonen som kan berøre valper, slik at det også fremkommer i kommentarene at dette slutt-tidspunktet bør være 15. februar dersom lisensfelling utenfor ulvesonen berører etablerte ulverevir. Vi kan ikke se i høringsbrevet at KLD har gjort en slik vurdering. Vi mener at det er et saklig forslag som bør tas med i kommentarene og som bør være et selvfølgelig utgangspunkt i vurderingen av lik jakttid for ulv i og utenfor ulvesonen.

Jakttiden for lisensjakt på ulv utenfor ulvesonene bør ikke utvides av følgende årsaker:

- Ulven er en kritisk truet art, med 50 prosents sannsynlighet for å dø ut i løpet av de neste 100 årene. En utvidelse av fellingsperioden vil bidra til å ytterligere redusere ulvens overlevelsessjansje i Norge. Dette strider mot både naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.
- En utvidelse av lisensfellingsperioden fra 25. september til 30. april vil i praksis føre til at det kan jaktes på ulv utenfor ulvesonen hele året. Først gjennom lisensjakt i den utvidede lisensfellingsperioden, og så gjennom skadefellingsjakt som iverksettes med ekstremt lav terskel fra 1. mai til 24. september, når beitedyrene er på innmarks- og utmarksbeite. Dette er ikke ansvarlig forvaltning av en kritisk truet dyreart som Norge har både nasjonale og internasjonale forpliktelser for å ta vare på.
- Ulven er fredet. Det kan ikke være slik at alle ulver utenfor ulvesonen er fritt vilt. En vandrende art som ulven vil en eller annen gang være i, eller passere beiteprioriterte områder uten at de etablerer seg der. Vandringsperioden skjer også ofte flere måneder før beiteslipp til utmark, og ulven vil mest sannsynlig være et helt annet sted når dyr slippes på utmarksbeite. Det å skyte individer av en kritisk truet art som er på vandring før beitesesongen er derfor ingen garanti for skadereduksjon i påfølgende beitesesong.
- En utvidelse av jakttiden kan bryte med viktige dyreetiske hensyn og prinsippet om yngletidsfredning; parringstid, valpers mulighet for overlevelse om en eller begge foreldredyr dør, og mulig felling av høydrektige tisper.
- En forlenget jakttid utenfor sonen vil bidra til å øke sjansen for at viktige genetiske individ blir skutt. Den norske ulvebestanden avhenger av genetisk viktig innvandring for å sikre overlevelse på lang sikt. Disse innvandrerne vil med stor sannsynlighet bevege seg utenfor den minimale ulvesonen i Norge. Gentesting og kartlegging av hvor individet kommer fra må iverksettes før eventuell lisensjakt iverksettes.
- Jakttiden på ulv har ikke vært en begrensende faktor i lisensjakten. En utvidet jakttid utenfor ulvesonen vil heller ikke forsterke effektiviteten av lisensjakten, da individ utenfor sonen som oftest er på vandring og vil forflytte seg over store avstander.
- En forlenget jakttid vil ikke bidra til å hindre enkelte streifulver fra å ta lette byttedyr som sau og lam uten tilsyn, og utvidet jakttid vil dermed heller ikke bidra til å redusere konfliktnivået.

Vi er ikke enig i forslaget om å begynne lisensfellingsperioden allerede i slutten av september. Vi mener at begrunnelsen ikke er faglig basert og de eneste hensynene gitt i høringsbrevet er «en mer enhetlig start av jaktperioden» og at det finnes «rom for en slik samordning». Forslaget mangler faglig

begrunnelse og er ikke kunnskapsbasert. Det finnes ingen biologisk vitenskapelige argumenter for å åpne for lisensjakt i slutten av september.

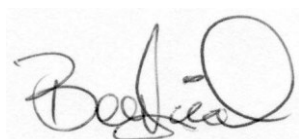
Konklusjon

WWF og Foreningen Våre Rovdyr mener at det nåværende utkastet til endringer av rovviltforskriften er en ytterligere uthuling av ulvens beskyttelse utenfor ulvesonen. Vi synes det er svært bekymringsverdig at departementet ønsker å anvende lisensfelling i enda større grad. Lisensfelling skal være skademotivert uttak. Vi mener imidlertid at begrepet "skade" blir brukt stadig løsere i rovviltforvaltningen, slik at den minste sannsynligheten og det minste skadeomfanget nå kan begrunne felling av ulv. Vi mener dette er strikk i strid med Bernkonvensjonen hvor kun kvalifisert skade, og ikke enhver skade, kan begrunne anvendelse av unntak til felling av individer av vernede arter.

Særlig i vedtakene om felling av ulv i 2017 har KLD i vårt syn vist en forvrengt fortolkning av naturmangfoldloven ved å anta at det utenfor ulvesonen *per se* ikke finnes noen andre tilfredsstillende løsninger enn å skyte ut ulv. Det finnes flere andre alternative tiltak som er bevist tapsreducerende. Disse bør også i langt større grad iverksettes også utenfor ulvesonen enn det de gjør i dag. Vi mener at denne praksisen med å ikke iverksette alternative tiltak er klart i strid med § 5 i naturmangfoldloven og med Bern-konvensjonens artikler 2 og 9. Staten er gitt en viss margin av skjønn og fleksibilitet i sin fortolkning av Bernkonvensjonen, samt de juridiske grensene som er fastsatt av naturmangfoldloven. Vi mener imidlertid at dagens praksis beveger seg langt utenfor dette fortolkningsrommet.

Med vennlig hilsen

Foreningen Våre Rovdyr

Berit Lind

Rådgiver

WWF

Marte Conradi (Sign.)